

แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
Guidelines for Administrational Information System of Educational
Institutions under the Office of Chaiyaphum Primary Educational
Service Area 1

เพ็ญญา สุขเสริม^{1*} และเพ็ญแข ภูผายาง²
Pennapa Sukserm^{1*} and Piangkae Poophayang²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในงานวิจัยนี้ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เท่ากับ 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.960 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ F - test (One-Way ANOVA) และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดเก็บข้อมูล รองลงมาคือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการตรวจสอบข้อมูลตามลำดับ และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเปรียบเทียบระดับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา

^{1*} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Department of Educational Administration, Faculty of Education and Human Development Chaiyaphum Rajabhat University
E-mail: Pooh.pennapa@gmail.com

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Department of Educational Administration, Faculty of Education and Human Development Chaiyaphum Rajabhat University
E-mail: kpiangkhae@gmail.com

*Corresponding author

รายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : แนวทางการบริหาร ระบบสารสนเทศ สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

Abstract

This research aimed 1) to examine the guidelines for administrative information system of educational institutions under the office of Chaiphum primary educational service area 1; 2) to compare the guidelines for administrative information system of educational institutions under the office of Chaiphum primary educational service area 1, categorized by school size; and 3) to investigate the recommendation on the guidelines for administrative information system of educational institutions under the office of Chaiphum primary educational service area 1. The population included administrators and teachers under the office of Chaiphum primary educational service area 1. The sample consisted of 321 administrators and teachers from these schools. The research instrument was a questionnaire on guidelines for administrative information system with a 5-point Likert scale. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranged from 0.67 to 1.00. The overall reliability of the instrument was 0.96 and structured interviews. The statistics was frequency, percentage, mean, Standard Deviation (S.D.), and F-test (One-Way ANOVA). The qualitative data was conducted by content analysis.

The findings showed that the overall guidelines for administrative information system of educational institutions under the office of Chaiphum primary educational service area 1 was at a high level. In terms of aspects, the highest average was in data storage, followed by data utilization, data collection and data verification, respectively. The lowest average was for data analysis. Comparing the guideline levels for administrative information system of educational institutions classified by school size under the same office, it found that there was no overall difference in the opinion of administrators and teachers. In terms of specific aspects, there were statistically significant differences at the 0.05 level in data collection, data verification, data processing, data storage, data analysis, and data utilization.

Keyword: Guidelines for Administration, Information System, Primary Schools

วันที่รับบทความ: 17 พฤษภาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ: 01 สิงหาคม 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 16 สิงหาคม 2567

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ศตวรรษที่ 21 โลกยุคสังคมเครือข่าย (Network-Based Society) เกิดการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ อย่างมากมายและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนและการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจโลกสู่ระบบเศรษฐกิจบนฐานความรู้ กล่าวคือ เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนไปโดยใช้ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ความรู้กลายเป็นปัจจัยการผลิตที่สร้างอรรถประโยชน์ส่วนต่างมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) จึงเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการสร้างโอกาสสูงสุดที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนในอนาคต รวมถึงการบริหารสถานศึกษาก็ต้องเชื่อมโยงกับการบริหารระบบสารสนเทศซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ช่วยในการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และการวางแผนปฏิบัติการ โดยผู้บริหารจะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศมาช่วยในการวางแผน กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน ช่วยในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เป็นต้น การบริหารสถานศึกษา คือการจัดการให้มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งได้กำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ (2) ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (3) ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชน (คมสันต์ ประจำจิตร, 2562)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภาระต้องปฏิบัติทั้งงานการสอน งานนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ส่งผลให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการดังกล่าวจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้ ต้องเป็นการบริหารโดยมีข้อมูลสารสนเทศเป็นองค์ประกอบ การดำเนินการของสถานศึกษาจึงต้องมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูง เพราะข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหาร ช่วยในการวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงาน ดังนั้น การบริหารมีอาชีพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศ ในปัจจุบันระบบสารสนเทศมีบทบาทต่อการศึกษา มาก หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศให้พร้อมใช้งานได้ทันที สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือแหล่งข้อมูลเบื้องต้น เป็นข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาที่สำคัญของหน่วยงานหนึ่งที่ต้องนำข้อมูลไปใช้วางแผนบริหารงาน การปฏิบัติงาน การจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ ด้าน แหล่งข้อมูลดังกล่าวหากไม่ได้จัดเก็บให้เป็นระบบ ย่อมทำให้เกิดปัญหาประสิทธิภาพของข้อมูลสารสนเทศ หากข้อมูลขาดประสิทธิภาพ ย่อมมีผลกระทบต่อการบริหารงาน ทำให้ได้ข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ทันกับเหตุการณ์ และไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งผลให้การบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ลดประสิทธิภาพลงไปด้วย (รัตพิรพัฒน์ ทะมานนท์, 2561)

ระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผน การควบคุมการทำงาน และประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้องแล้ว ยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและทางเลือกใหม่ ๆ อีกด้วย การบริหารงานโดยไม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจย่อมเสี่ยงต่อการผิดพลาดสูงและส่งผลกระทบต่อบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่รับผิดชอบจำนวนมาก การมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพ ถูกต้อง ทันเวลา และเหตุการณ์ จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ, 2551) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต (ทิพวัลย์ นนทเกท, 2559)

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลสารสนเทศที่ต้องทันสมัย ถูกต้อง และรวดเร็ว เกิดความสะดวกรวดเร็วในการใช้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหาร และสถานศึกษา นำไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อวางแผนและพัฒนา

แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยได้สังเคราะห์แนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

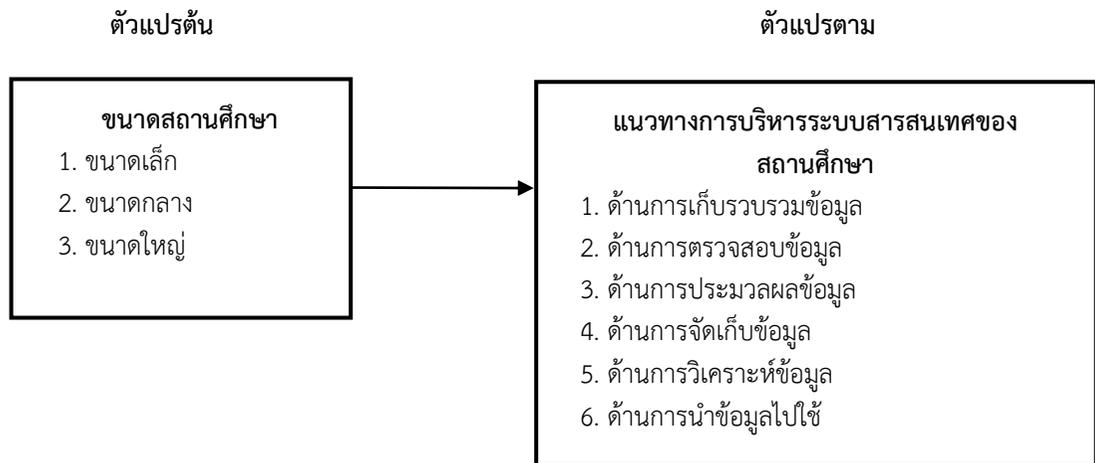
1.3.3.2 ตัวแปรตาม แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล 3) ด้านการประมวลผลข้อมูล 4) ด้านการจัดเก็บข้อมูล 5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล 6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยสังเคราะห์แนวคิดงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาจากผลการศึกษาของ ญัฐชริดา บัณฑิตกุลกาญจน์ (2559) บุญช่วย รวมกลาง (2555) มลจิรา บุญเสริม (2561) สุนันทา หาผลดี (2557) สุพล พรหมมาพันธุ์ (2554) สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2554) และสายสุนีย์ จัปโจร (2558) ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,165 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจอร์จซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน

ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 5 คน ประจำปีการศึกษา 2565

นอกจากนี้ งานวิจัยฉบับนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ลำดับที่ 2-020/2565 และเลขที่การรับรอง HE 65-2-051

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นแบบสอบถามแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยเครื่องมือนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เท่ากับ 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .960 แบบสอบถามแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert & Likert, 1976) ดังนี้

5	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับต่าง ๆ (เพ็ญแข ศิริวรรณ, 2551) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	การบริหารระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยการจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 321 ฉบับ เก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์ (Google Form) และรวบรวมแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบ F-test (One-Way ANOVA)

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจำแนกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัยและนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ครู คิดเป็นร้อยละ 74.14 และตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.86 ขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.68 และขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคือ ขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 10.90

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวม

ด้าน	แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	M	SD	แปลผล
1	ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.06	0.40	มาก
2	ด้านการตรวจสอบข้อมูล	4.04	0.46	มาก
3	ด้านการประมวลผลข้อมูล	3.95	0.40	มาก
4	ด้านการจัดเก็บข้อมูล	4.10	0.42	มาก
5	ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	3.89	0.48	มาก
6	ด้านการนำข้อมูลไปใช้	4.07	0.39	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.02	0.29	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.02$; $SD = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ($M = 4.10$; $SD = 0.42$) รองลงมาคือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ($M = 4.07$; $SD = 0.39$) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ($M = 4.06$; $SD = 0.40$) และด้านการตรวจสอบข้อมูล ($M = 4.04$; $SD = 0.46$) ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ($M = 3.89$; $SD = 0.48$)

3.3 ผลเปรียบเทียบแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้าน	แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1	ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	1.247	2	.624	4.033	.019*
		ภายในกลุ่ม	49.172	318	.155		
		รวม	50.419	320			
2	ด้านการตรวจสอบข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	5.142	2	2.571	12.822	.000*
		ภายในกลุ่ม	63.765	318	.201		
		รวม	68.907	320			
3	ด้านการประมวลผลข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2.399	2	1.200	7.642	.001*
		ภายในกลุ่ม	49.920	318	.157		
		รวม	52.319	320			
4	ด้านการจัดเก็บข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2.999	2	1.500	9.078	.000*
		ภายในกลุ่ม	52.535	318	.165		
		รวม	55.534	320			

ด้าน	แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
		รวม	55.535	320			
5	ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2.426	2	1.213	5.501	.004*
		ภายในกลุ่ม	70.126	318	.221		
		รวม	72.552	320			
6	ด้านการนำข้อมูลไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2.039	2	1.019	7.015	.001*
		ภายในกลุ่ม	46.208	318	.145		
		รวม	48.246	320			
โดยภาพรวม		ระหว่างกลุ่ม	.402	2	.201	2.482	.085
		ภายในกลุ่ม	25.757	318	.081		
		รวม	26.159	320			

* มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Question)

พบว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังนี้

3.4.1.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูควรมีการประชุมร่วมกันวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล 1) ควรมีการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลมาจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพดี และ 2) ควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดระบบสารสนเทศ

3.4.1.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล 1) ควรจัดแบ่งประเภทและเรียงลำดับข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เพื่อการนำข้อมูลไปใช้ได้สะดวกยิ่งขึ้น และ 2) นำข้อมูลมาจัดกลุ่มให้ตรงตามความต้องการ ให้เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นภาพรวมที่ต้องการ และนำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันมาจัดทำให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายและตรงตามความต้องการของผู้ใช้

3.4.1.4 ด้านการจัดเก็บข้อมูล 1) ควรมีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ จัดทำระบบแฟ้มข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลตามขอบข่ายของงาน จัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และ 2) จัดเก็บข้อมูลได้อย่างปลอดภัย โดยจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเพียงพอ

3.4.1.5 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ควรมีการประชุมร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อมูลให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ และ 2) ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจบริหารจัดการที่ดี

3.4.1.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ 1) ควรมีการร่วมกันวางแผนการนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์แล้ว ไปใช้ประกอบการตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 2) ควรกำหนดรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วไปใช้ประกอบการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์

3.4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.4.2.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบและสะดวกต่อการใช้งาน ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับลักษณะข้อมูลและแหล่งข้อมูลเพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลเป็นระบบมากขึ้น

3.4.2.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล ควรกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเป็นไปได้ของข้อมูล ควรมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบข้อมูลที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบข้อมูล และควรตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลเก่าและใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงข้อมูลให้ดียิ่งขึ้น

3.4.2.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล ควรกำหนดขั้นตอนในการประมวลผลข้อมูลให้ชัดเจน มีการประชุม นิเทศ และติดตามการประมวลผลข้อมูล แต่งตั้งบุคลากรในการประมวลผลข้อมูลเพื่อประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของ การใช้งาน ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการประมวลผลข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

3.4.2.4 ด้านการจัดเก็บข้อมูล ควรกำหนดแผนปฏิบัติงานในการเก็บข้อมูลที่ชัดเจนแน่นอน และกำหนด ขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ควรจัดระบบการจัดเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ และมีระบบค้นหาข้อมูลที่แม่นยำ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3.4.2.5 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ควรกำหนดแนวปฏิบัติ ขั้นตอน และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อดำเนินการให้ตรงตามวัตถุประสงค์

3.4.2.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ สถานศึกษาควรปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน อยู่เสมอ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนงานพัฒนาสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย ควรจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั้งในและนอกสถานศึกษา

4. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า มีการสำรวจ ความต้องการการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการบริหาร และมีการกำหนดวัตถุประสงค์และการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดระบบสารสนเทศตาม นโยบายของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 นอกจากนี้ การบริหารระบบสารสนเทศของ สถานศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐชริดา บันฑุกากาญจน์ (2559) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยพบว่า โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเก็บรวบรวม ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดระบบ สารสนเทศตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีระบบสารสนเทศเป็นหนึ่งในแปดข้อของระบบ

การประกันคุณภาพการศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดไว้ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก อีกทั้งผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกวรรณ สุทธิอาจ (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสกลนคร

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการตรวจสอบข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า ได้รับข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามความต้องการและแผนที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีที่ปรึกษาในการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์ และมีอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัมรา กัลป์ปะ (2561) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” โดยด้านการตรวจสอบข้อมูลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลที่เก็บมาทุกครั้งก่อนที่จะนำไปประมวลผล รวมถึงมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากตรวจสอบแล้วพบว่าข้อมูลไม่สมบูรณ์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประมวลผลข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่ามีการส่งสื่อสารข้อมูลหรือการแจกจ่ายข้อมูลในการประมวลผลข้อมูล รวมถึงการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูล นอกจากนี้ ยังมีการจัดงบประมาณในการประมวลผลข้อมูลอย่างเพียงพอ และมีการประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย อีกทั้งยังพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการประมวลผลข้อมูล ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัมรา กัลป์ปะ (2561) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” ที่ระบุว่าควรมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการกับข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ ควรจัดหาบุคลากรที่มีทักษะความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี และมีความรู้ในการใช้คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูลมารับผิดชอบเพื่อการจัดการหรือประมวลผลข้อมูลที่ต้องการ สมบูรณ์ และมีความเป็นปัจจุบัน ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิเคราะห์ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณีภูษนันท์ แยมไสว (2559) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่า ควรพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ประมวลผลให้มีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูล และควรจัดอบรมความรู้ทางสถิติและเทคนิคแก่ผู้มีหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูล

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการจัดเก็บข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า มีการแต่งตั้งบุคลากรประจำศูนย์สารสนเทศในโรงเรียน เพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ และจัดระบบการจัดเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ รวมถึงมีระบบค้นหาข้อมูลที่แม่นยำ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังมีการวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริณา แก้วกามา (2557) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการศึกษพบว่า ควรมีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นไปตามสภาพและระยะเวลาของข้อมูลแต่ละประเภท นอกจากนี้ ควรจัดอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติงานสารสนเทศในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังมีการวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวปฏิบัติขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และผลการวิเคราะห์นั้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มณทิรา คงยิ่ง (2561) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร โดยพบว่า ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีการวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และผลการวิเคราะห์ยังมีทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ วรณวิมล คล้ายรัศมี (2558) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน เขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยผลการศึกษาพบว่า การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชนเขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในระดับมาก

4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า มีงบประมาณในการสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการนำเสนอ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น แผ่นพับ ป้ายนิเทศเอกสาร หรือผ่านระบบอินเทอร์เน็ต มีการนำเสนอข้อมูลที่ง่ายต่อความเข้าใจและนำไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ ร้อยละ หรือแผนภูมิต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวว่า ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลจัดทำเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน ตรงกับความต้องการ มีความกะทัดรัดและสะดวกต่อการนำไปใช้ อาจนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยายเป็นความเรียง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการนำข้อมูลไปใช้และลักษณะของสารสนเทศนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุม่า เพ็งจันทร์ และอนิทัย ประสาน (2559) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการนำข้อมูลไปใช้อยู่ในระดับมาก

4.7 เปรียบเทียบแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ทับน้อย (2564) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา ตามขนาดสถานศึกษาผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจักระบบสารสนเทศไม่แตกต่างกัน จากประเด็นของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจจะเป็นเพราะว่า การจักระบบสารสนเทศโดยทั่วไป ซึ่งรวมทั้งการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษาของหน่วยงานจะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๆ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะแตกต่างกันไปบ้างซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะและความต้องการของหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน ปัญหาและอุปสรรคในการจักระบบสารสนเทศ คือ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในงานด้านนี้ยังไม่เพียงพอ รูปแบบที่จะดำเนินการยังไม่แน่นอน ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ บุคลากรมีภารกิจมากเกินไป ขาดแนวทางในการปฏิบัติงาน ขาดการจักระบบที่ดี ทำให้มีปัญหาในการค้นหา ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีความต่อเนื่อง ขาด

วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจึงมีความแตกต่างกันได้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

5.1.1 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีความทันสมัยและปลอดภัยยิ่งขึ้น เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารนำข้อมูลที่มีไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อพัฒนาวิธีการสอนที่เหมาะสม

5.1.3 สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือที่มีความแม่นยำและง่ายต่อการใช้งาน เพื่อให้การตรวจสอบข้อมูลทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

5.1.4 สถานศึกษาควรมีการจัดการอบรมและฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับครูและผู้บริหารในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถตีความและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

5.1.5 สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจและปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

5.1.6 สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สามารถแบ่งปันและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันได้

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

5.2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

5.2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

5.2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการมีประสิทธิภาพของการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สุทธิอาจ. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(49), 69-76.

คมสันต์ ประจำจิตร. (2562). การบริหารระบบสารสนเทศ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 4(1), 1-17.

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2551). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. วี.เจ.พรินติ้ง.

ณัฐนันท์ แย้มไสว. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎี]*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐชรีดา บันฑุกากาญจน์. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎี]*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิพวัลย์ นนทเกท. (2559). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(1), 47-56.

- บุญช่วย รวมกลาง. (2555). ความพึงพอใจของข้าราชการครูในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- เพ็ญแข ศิริวรรณ. (2551). สถิติเพื่อการวิจัย. เทกซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น.
- มณจิรา คงยิ่ง. (2561). การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มลจิรา บุญเสริม. (2561). แนวทางการบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รัตพิรพัฒน์ ทะมานนท์. (2561). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์.
- วรรณวิมล คล้ายรัศมี. (2558). การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน เขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ศิรินภา แก้วกามา. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สายสุนีย์ จัปโจร. (2558). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุขุม่า เพ็งจันทร์, และอนันท์ ประสาน. (2559). การจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธราช นครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(2), 38-46.
- สุนันทา หาผลดี. (2557). แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุพล พรหมมาพันธุ์. (2554). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุรียา ทับน้อย. (2564). การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดราชบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัมรา กัลป์ปะ. (2561). การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “ปัญญาลิวิทยา” [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R., & Likert, J. G. (1976). *New ways of managing conflict*. McGraw-Hill.